

Αρχαία ελληνική γραμματεία

Α΄ Λυκείου

Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32

Λεξιλογικές ασκήσεις (Τράπεζα θεμάτων)

Η τράπεζα θεμάτων έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα

1. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α΄ στήλης με την ομόρριζή της στη Β΄ στήλη. Δύο λέξεις της Β΄ στήλης περισσεύουν.

Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀποκόπτειν</i>	α) προβολή
2. <i>κατακρημνίσειαν</i>	β) ἀφθαρτος
3. <i>βουλευέσθαι</i>	γ) γκρεμός
4. <i>διέφθειρεν</i>	δ) πατροκτόνος
5. <i>ἀποκτεῖναι</i>	ε) κόμμα
	στ) ἀπόκτημα
	ζ) διαβούλευση

β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με τις κατάληξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ληστής</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ἡμέρα</i>	<i>-ήσιος</i>	
<i>πᾶς</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>άνήρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>στρατηγός</i>	<i>-ικός</i>	

2. α) *αἰχμάλωτος*, *ἀπαγγέλλω*, *ἀφικνοῦμαι*, *ἐπιλαμβάνομαι*, *ἐκκλησία*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. τριταῖος	α) σκέπτομαι, αποφασίζω
2. ζωγραύμαι	β) ζωγραφίζω
3. ἀποκτείνω	γ) τρίτος στη σειρά
4. βουλεύομαι	δ) κατηγορώ
5. αἰτιῶμαι	ε) συλλαμβάνομαι ζωντανός
	στ) φονεύω
	ζ) μετά από τρεις ημέρες

3. α) **ἀπήγαγεν, κατειργάσατο, ἔπεμψε, συμμάχους, κατηγορίαί:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους **βουλεύεσθαι** και **παρενομήκεσαν** (Α' στήλη) ουσιαστικά: **βουλευτής, βούλευσις, βουλευτήριον, παρανόμημα, νομεύς** με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη) (μια κατηγορία περισσεύει).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βουλευτής	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. βούλευσις	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. παρανόμημα	γ) τόπος
4. νομεύς	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. βουλευτήριον	ε) πρόσωπο που ενεργεί

4. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνούμαι	α) νύξ
2. πολύ	β) ανάξιος
3. ημέρα	γ) έναντίος
4. σύμμαχος	δ) όλίγον
5. ἄξιος	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ἐπάξιος
	ζ) ἔρχομαι

β) **ἀπήγγειλε, βουλεύεσθαι, κρατήσειαν, στρατηγός, διέφθειρεν**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) δόγμα
2. κατειργάσατο	β) εγκρατής
3. κρατήσειαν	γ) κατάληψη
4. ἐπελάβετο	δ) δείγμα
5. ἔδοξεν	ε) διακοπή
	στ) εγκατάλειψη
	ζ) επεξεργασία

β) **ἀπήγαγεν, κατακρημνίσειαν, διέφθειρεν, ἐλέγετο, προδοῦναι**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

6. α) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>προδοῦναι</i>	<i>-της</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ός</i>	
<i>ἔδοξεν</i>	<i>-α</i>	

β) **απαγωγή, αντίληψη, ἀφιξη, αποκοπή, ψήφος**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

7. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀποκοπή
2. κατηγορία	β) προστάτω
3. ἀποτομή	γ) φεύγω
4. κελεύω	δ) ἀναγγέλλω

5. ἀπαγγέλλω	ε) ἔρχομαι
	στ) μομφή
	ζ) πράττω

β) ἀπήγαγεν, ἀθροίσας, λαβόντες, παρενομήκεσαν, προδοῦναι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

8. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή
3. ἔλαβε	γ) ανάληψη
4. ἔπεμψε	δ) ανεργία

5. ἀπήγαγεν	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>ἀφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

9. α) ἄλωση, αποκοπή, δόγμα, αντίληψη, επίδοση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>άποτομή</i>	α) <i>βούλομαι</i>
2. <i>κατηγορία</i>	β) <i>προστάττω</i>
3. <i>κρατῶ</i>	γ) <i>φημί</i>
4. <i>κελεύω</i>	δ) <i>φρονῶ</i>
5. <i>βουλευόμαι</i>	ε) <i>άποκοπή</i>
	στ) <i>μομφή</i>
	ζ) <i>νικῶ</i>

10. α) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ναῦς</i>		
<i>ληστής</i>		
<i>στρατηγός</i>		
<i>άνήρ</i>		
<i>παρανομῶ</i>		

β) *άπάγω, σύμμαχος, στρατηγός, ἐκκλησία, προδίδωμι*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.